
5. Сушко Н. О., Грубінко В. В. Флористична структура екотону «Кременецькі гори». *Екологія довкілля та безпека життєдіяльності*. 2006. № 1. С. 51-57.

6. Falińska K. *Ekologia roślin*. Warszawa: Wydaw. Naukowe PWN, 1997. 454 s.

Василь КОГУТ, студент

Науковий керівник: к. геог. н., доц. **Барна І. М.**

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕГРОВАНИХ УРОКІВ

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Освіта нашої країни у сучасному педагогічному розвитку реформи нової української школи висвітлює провідну ідею інтеграції в освіті. Інтегровані уроки ставлять за мету поєднати навчальні предмети навколо спорідненої теми. На цих уроках учні розглядають явище з різних сторін, формуючи певну систему знань, тому питанням підготовки і проведенням даних уроків задаються багато вчителів, відтак дана тематика є доволі актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Аналізуючи досвід роботи педагогів та методичну літературу [1-5], зокрема: праці С.Панченка і К.Баханова можна стверджувати, що інтеграція має широкі можливості поєднання знань з багатьох предметів. Інтегровані уроки дають можливість вчителю разом з учнями опановувати значний за обсягом навчальний матеріал та домогтися формування понять, умінь і навичок з кількох предметів, уможливаючи тим самим міцність міжпредметних зв'язків, уникаючи дублювання у низки питань, досягаючи цілісності знань, послуговуючись системним підходом.

Формулювання цілей статті. Основними завданнями статті є:

- дослідити особливості сучасного інтегрованого уроку у взаємозв'язку з освітніми трендами;

- охарактеризувати інноваційні технології, що можуть бути використані в організації та проведенні уроків з географії та екології в контексті інтегрованих уроків;

- здійснити загальний аналіз власного досвіду щодо використання методів інтеграції на уроках географії та екології.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Під час педагогічної практики в загальноосвітній школі І-ІІІ ст. №18 м. Тернополя, мені довелося проводити інтегрований урок географії та алгебри у 7-а класі на тему «Графіки функцій». Готуючись до проведення даного уроку я ставив за мету зацікавити учнів навчальним матеріалом, мотивуючи їх до вивчення цієї теми з алгебри, знаннями, які їм будуть також потрібні на уроках географії та в житті загалом. Перш за все, підготовка до інтегрованого уроку повинна передбачати аналіз програм та календарно-тематичного планування з предметів, що зінтегровуються, зіставленням навчального матеріалу та виділення тем з обох предметів, що можуть інтегруватися, визначення спільних для обох предметів освітніх цілей та завдань уроку, складання конспекту уроку.

Найбільш часозатратним етапом підготовки такого уроку є визначення його завдань та складання спільного конспекту. У моєму випадку – це встановлення спільних рис в уроці з географії та алгебри. Я переконався, що методика проведення інтегрованого уроку вимагає від учителя високого професіоналізму та ерудиції. Якщо такі уроки відбуваються систематично, то це буде розвивати ерудицію не тільки в учнів, а й у вчителя. Такі уроки дозволяють глибше розкрити тему двох, або більше уроків, добираючи відповідні методи, засоби та форми навчання для їх кращої реалізації.

Зважаючи на вище вказане, етап «Мотивації навчальної діяльності» я проводив у формі короткої подорожі до Гідрометеорологічної станції, де учні мали можливість пригадати, де вони вже зустрічалися з графіками, вивчаючи розу вітрів, графіки температур, тиску, систематизували та вивчили для себе нові прилади вимірювання цих показників. Зазначені знання потенційно «згодяться» при підготовці до уроків у межах

екологічних тем предмету «Біологія та екологія» в 11 класі за оновленою програмою.

Під час актуалізації опорних знань, учні розглянули своєрідні завдання творчого характеру з графіками, систематизуючи власні знання та з великим ентузіазмом підійшли до вивчення даної теми, тому на етапі «Узагальнення і систематизації знань» учні, досконало зрозумівши навчальний матеріал, змогли вільно розв'язувати тематичні задачі на графіки функцій.

На інтегрованих уроках учням в описовій формі подається загальна картина явищ, які будуть вивчатися. На цьому уроці може одночасно працювати двоє, або троє вчителів. залежно від кількості предметів, що інтегруються. Пізнавальна діяльність учнів, необхідність самоосвіти активізується на етапі підготовки до такого уроку, (пошук теоретичних відомостей, підготовка есе, доповідей, презентацій тощо).

Цілеспрямовані та змістовні інтегровані заняття встановлюють міцність зв'язків між навчальними дисциплінами, вносять новизну в традиційну систему навчання, допомагають учням зрозуміти вивчення основ наук як єдиної системи знань. Інтегровані уроки роблять навчальний процес дуже цікавим, а їх проведення є необхідним для цілісного сприйняття світу та осмислення явищ навколишньої дійсності учнями. Інтегровані уроки слід обов'язково проводити з використанням технічних засобів навчання, зокрема смартфонів, комп'ютерів, планшетів, ноутбуків, відповідно до забезпеченості, що дасть можливість учням краще зрозуміти практичне застосування вивченого.

Так, смартфон може використовуватись на різних етапах проведення інтегрованого уроку, зокрема географії і алгебри, тем з екології. Це використання спрямоване, насамперед, на обчислення графіків функцій. Доцільність використання технічних засобів навчання здатне сприяти появі нових форм навчання та специфічного змісту в навчанні й нових цілей в навчальному процесі, що з перспективою може призвести до появи в майбутньому міжпредметних ІТ- курсів та нових підходів до організації навчального процесу й формування відповідних знань, умінь і навичок в учнів.

Для кращого засвоєння початкового матеріалу на інтегрованому уроці мною було використано програму <https://gp5.ua/>., звідки учні добирали дані температурного і вітрового режиму з метою побудови графіків функцій під час самого уроку.

Висновки. Отже, зі свого досвіду можу сказати, що використання інтегрованих уроків приносить велику користь для учнів, оскільки при вивченні споріднених тем з кількох предметів, в дітей формується цілісна картина світу. Користь від таких уроків безумовно відображується позитивно на ерудиції вчителя і учнів, що готуються до таких уроків, оскільки це зумовлює відкривати нові факти та більш глибоко дозволяють задумуватися над явищами, на які раніше майже не зверталось уваги, та дозволяє відчутти цілісність і взаємопов'язаність усіх наук, як єдиної системи.

Саме такі уроки розвивають мотивацію в учнів до навчання та глибше обґрунтовують необхідність знань для формування ключових компетентностей та зв'язку навчання із життям, саме тому даний освітній тренд слід активно впроваджувати згідно реформ нової української школи (НУШ).

Література:

1. Ампілогова Л. Модульна організація інтегрового уроку. Київ: Шкільний світ, 2018. 11 с.
2. Андрусенко А. Педагогічна суть сучасного уроку. *Відкритий урок*, 2019. №13. С. 25-36.
3. Баханов К. У пошуках інноваційних технологій викладання географії. *Відкритий урок*, 2019. №1. С 20-24.
4. Панченко С. Нестандартні форми уроків. *Відкритий урок*, 2020. №23-24. С 12-14.
5. Створити цілісну картину світу. Інтегроване навчання в школі. *Завуч*, 2021. №21. С 2-12.

Вадим ГРИЦЮК, студент

Науковий керівник: д. геог. н., проф. Царик Л. П.

ХАРАКТЕРИСТИКА БАСЕЙНУ РІЧКИ ІКВИ. АНТРОПОГЕННЕ НАВАНТАЖЕННЯ ТА ВАЖЛИВІСТЬ ЗБЕРЕЖЕННЯ